

Van HAVO naar HOGER BEROEPSONDERWIJS

Disclaimer: De lijst is gebaseerd op de officiële doorstroomseisen van het ministerie van onderwijs. Bij het overnemen van deze gegevens kunnen er tikfouten zijn gemaakt. Controleer daarom altijd (en op tijd) wat de school zelf over de toelatingseisen van een studie zegt.

Betekenis van gebruikte tekens en afkortingen:

- ✓ : dit profiel geeft toegang tot de betreffende opleiding
- ✗ : dit profiel geeft geen toegang tot de betreffende opleiding

Als er 1 of meer vakken staan, dan betekent dit dat er toegangsrecht is indien daaraan is voldaan.
 (...) : uit de tussen haken vermelde vakken kan worden gekozen. Eén van de genoemde vakken is voldoende.

Economie (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Accountancy	✓	econ of m&o of be	✓	(econ of m&o of be) + (wisA of wisB)
B Bedrijfskunde	econ of m&o of be	econ of m&o of be	✓	econ of maw of m&o of be
B Business Innovation	econ of m&o of be	econ of m&o of be	✓	econ of m&o of be
B Business IT & Management	✓	✓	✓	✓
B Business Studies	✓	✓	✓	✓
B Bestuurskunde/Overheidsmanagement	✓	✓	✓	✓
B Commerciële Economie	✓	✓	✓	(econ of m&o of be) + (wisA of wisB)
B Communicatie	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Creative Business	✓	✓	✓	✓
B European Studies	✓	✓	✓	✓
B Facility Management	econ of m&o of be	econ of m&o of be	✓	(econ of m&o of be) + (wisA of wisB)
B Finance & Control	✓	econ of m&o of be	✓	(econ of m&o of be) + (wisA of wisB)
B Finance, Tax and Advice	✓	econ of m&o of be	✓	(econ of m&o of be) + (wisA of wisB)
B Food and Business	✓	✓	✓	(econ of m&o of be) + (wisA of wisB)
B Hotel Management ¹	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	econ of m&o of be
B Human Resource Management	✓	✓	✓	✓
B Integrale Veiligheidskunde	✓	✓	✓	✓
B International Business	✓	✓	✓	econ of m&o of be of wisA of wisB
B Journalistiek	✓	✓	✓	✓
B Kunst en Economie	✓	✓	✓	✓

B Leisure & Events Management	✓	✓	✓	econ of m&o of be
B Logistics Management	econ of m&o of be	econ of m&o of be	✓	(econ of m&o of be) + (wisA of wisB)
B Ondernemerschap & Retail Management	econ of m&o of be	econ of m&o of be	✓	econ of m&o of be
B Oriëntaalse Talen en Communicatie	✓	✓	✓	✓
B Tourism Management	✓	✓	✓	econ of m&o of be
B Trend Research & Concept Creation in Lifestyle	✓	✓	✓	✓
B Vastgoed en Makelaardij	✓	✓	✓	(econ of m&o of be) + (wisA of wisB)

· Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

Gedrag en maatschappij (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Pedagogiek	✓	✓	✓	✓
B Pedagogisch Management Kinderopvang	✓	✓	✓	✓
B Sociaal Werk	✓	✓	✓	✓
B Social Work	✓	✓	✓	✓
B Sportkunde ¹	✓	✓	✓	✓
B Theologie	✓	✓	✓	✓
B Toegepaste Psychologie	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Vaktherapie ¹	✓	✓	✓	✓

· Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

Gezondheidszorg (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Farmakunde	✓	✓	✓	✓
B Huidtherapie	✓	✓	✓	✓
B Kunstzinnige Therapie	✓	✓	✓	✓
B Management in de Zorg ¹	✓	✓	✓	✓
B Medische Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Medische Hulpverlening	✓	✓	✓	✓
B Mondzorgkunde	✓	✓	✓	✓
B Oefentherapie Cesar	✓	✓	✓	✓

B Opleiding tot Oefentherapeut-Mensendieck	✓	✓	✓	✓
B Opleiding tot Fysiotherapeut	✓	✓	✓	✓
B Opleiding tot Verpleegkundige	✓	✓	✓	✓
B Opleiding Podotherapie	✓	✓	✓	✓
B Opleiding voor Ergotherapie	✓	✓	✓	✓
B Opleiding voor Logopedie	✓	✓	✓	✓
B Optometrie	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Orthoptie	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Psychomotorische Therapie en Bewegingsagogie ¹	✓	✓	✓	✓
B Toegepaste Gerontologie	✓	✓	✓	✓
B Verloskunde ¹	biol	✓	biol + schk	biol + schk + (wisA of wisB)
B Voeding en Diëtetiek	✓	✓	✓	✓

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

Landbouw en natuurlijke omgeving (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Bedrijfskunde en Agribusiness	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Biotechnologie	✓	✓	✗	✗
B Bos- en Natuurbeheer	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Dier- en Veehouderij	✓	✓	schk	✗
B Diermanagement	✓	✓	biol	✗
B Educatie en Kennismanagement Groene Sector ²	✓	✓	✓	✓
B Food Innovation	✓	✓	✓	✓
B Food Commerce & Technology	✓	✓	wisA of wisB	wisA of wisB
B Geo Media & Design	✓	✓	✓	wisA of wisB
B International Business	✓	✓	✓	econ of m&o of be of wisA of wisB
B International Development Management	✓	✓	✓	wisA of wisB + econ
B International Food & Agribusiness	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Kust en Zee Management	✓	✓	✓	wisA
B Land- en Watermanagement	✓	✓	schk	✗
B Landscape and Environment Management	✓	✓	✓	econ of wisA of wisB

B Management van de Leefomgeving	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Milieukunde	✓	✓	schk	✗
B Toegepaste Biologie	✓	✓	schk	✗
B Tuinbouw & Agribusiness	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Tuinbouw en Akkerbouw	✓	✓	schk	✗
B Tuin- en Landschapsinrichting	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Voedingsmiddelentechnologie	✓	✓	wisA+schk	✗

· Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs en/of beroepsonderwijs en volwasseneneducatie van de tweede graad.

Onderwijs (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Aardrijkskunde ²	✓	✓	✓	✓
B Algemene Economie ²	econ of m&o of be	econ of m&o of be	✓	econ
B Bedrijfseconomie ²	econ of m&o of be	econ of m&o of be	✓	econ
B Biologie ²	✓	✓	biol of nlt	biol of nlt
B Consumptieve Techniek I en II ²	✓	✓	✓	✓
B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving ¹	✓	✓	✓	✓
B Docent Dans ¹	✓	✓	✓	✓
B Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten	✓	✓	✓	✓
B Docent Muziek ¹	✓	✓	✓	✓
B Docent Theater ¹	✓	✓	✓	✓
B Duits ²	dutl	dutl	dutl	dutl
B Economie ²	econ of m&o of be	econ of m&o of be	✓	econ
B Engels ²	✓	✓	✓	✓
B Frans ²	fatl	fatl	fatl	fatl
B Fries ²	✓	✓	✓	✓
B Geschiedenis ²	✓	✓	✓	✓
B Gezondheidszorg en Welzijn ²	✓	✓	✓	✓
B Godsdienst ²	✓	✓	✓	✓
B International Teacher Education for Primary Schools (ITEps)	✓	✓	✓	✓
B International Teacher Education for Secondary Schools	✓	✓	✓	✓
B Islamgodsdienst ²	✓	✓	✓	✓

B Opleiding tot Leraar van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	✓	✓	✓	✓
B Learning and Development in Organisations	✓	✓	✓	✓
B Maatschappijleer ²	✓	✓	✓	✓
B Mens en Technologie ²	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Natuurkunde ²	✓	nat of nlt	✗	✗
B Nederlands ²	✓	✓	✓	✓
B Omgangskunde ²	✓	✓	✓	✓
B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	✓	✓	✓	✓
B Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT) / Bacheloropleiding tot Tolk NGT ²	✓	✓	✓	✓
B Pedagogiek ²	✓	✓	✓	✓
B Scheikunde ²	✓	✓	✗	✗
B Spaans ²	✓	✓	✓	✓
B Techniek ²	✓	✓	✗	✗
B Technisch Beroepsonderwijs	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Wiskunde ²	✓	wisB	wisB	wisB

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex art 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

² Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs en/of beroepsonderwijs en volwasseneneducatie van de tweede graad.

Recht (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B HBO Rechten	✓	✓	✓	✓
B Sociaal Juridische Dienstverlening	✓	✓	✓	✓

Taal en cultuur (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Autonome Beeldende Kunst ¹	✓	✓	✓	✓
B Beeldende Kunst en Vormgeving ¹	✓	✓	✓	✓
B Circus and Performance Art ¹	✓	✓	✓	✓
B Circus Arts ¹	✓	✓	✓	✓
B Cultureel Erfgoed	✓	✓	✓	✓
B Dans ¹	✓	✓	✓	✓
B Film en Televisie ¹	✓	✓	✓	✓

B Interdisciplinary Arts ¹	✓	✓	✓	✓
B Muziek ¹	✓	✓	✓	✓
B Muziektherapie ¹	✓	✓	✓	✓
B Popular Culture ¹	✓	✓	✓	✓
B Theater ¹	✓	✓	✓	✓
B Vertaalacademie ³	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	✓
B Vormgeving ¹	✓	✓	✓	✓

- Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.
- Frans of Duits verplicht indien deze taal wordt gekozen.

Techniek (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Applied Science	✓	✓	✗	✗
B Archeologie	✓	✓	✓	✓
B Automotive	✓	nat of nlt	✗	✗
B Aviation	P	P	P	✗
B Bio-informatica	✓	✓	✓	wisA of wisB of nat
B Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek	✓	✓	✗	✗
B Biotechnologie	✓	✓	✗	✗
B Bouwkunde	✓	✓	✓	✗
B Built Environment	✓	✓	✓	✗
B Chemie	✓	✓	✗	✗
B Chemische Technologie	✓	✓	✗	✗
B Civiele Techniek	✓	nat of nlt	✗	✗
B Communication and Multimedia Design	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Creative Media and Game Technologies ¹	✓	✓	✓	wisA of wisB
B Elektrotechniek	✓	nat of nlt	✗	✗
B Engineering	✓	✓	✓	✗
B Fashion & Textile Technologies	✓	✓	✓	wisA a of wisB
B Forensisch Onderzoek	✓	nat of nlt	✗	✗
B HBO-ICT	✓	✓	✓	✓
B Industrieel Product Ontwerpen	✓	nat of nlt	nat	✗

B Informatica	✓	✓	✓	✓
B Logistics Engineering	✓	✓	✓	✗
B Luchtvaarttechnologie	✓	nat of nlt	✗	✗
B Maritiem Officier ¹	✓	nat of nlt	wisB en nat	wisB en nat
B Maritieme Techniek	✓	nat of nlt	✗	✗
B Mechatronica	✓	nat of nlt	✗	✗
B Mens en Techniek	✓	✓	✓	✗
B Milieukunde	✓	✓	schk	✗
B Ocean Technology	✓	nat of nlt	✗	✗
B Ruimtelijke Ontwikkeling	✓	✓	✓	✓
B Technische Bedrijfskunde	✓	✓	✓	WisA of wisB
B Technische Informatica	✓	✓	wisB	wisB
B Technische Natuurkunde	✓	nat of nlt	✗	✗
B Toegepaste Wiskunde	✓	✓	wisB	wisB
B Watermanagement	✓	✓	✓	✗
B Werktuigbouwkunde	✓	nat of nlt	✗	✗

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

Sectoroverstijgend (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Global Project and Change Management	✓	✓	✓	wisA of wisB